

заходів, що вживаються на всіх стадіях надзвичайної ситуації. Розробка таких заходів, їх реалізація, координація дій великої кількості організацій і людей, управління процесом ліквідації надзвичайної ситуації та рятувальною операцією в цілому неможливе без створеної та налагодженої системи управління.

Саме тому важливим є відпрацювання рекомендацій щодо організації роботи, планування та керівництва органами управління і силами при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій.

Література.

1. Жукова Л. А. Державне управління у сфері цивільного захисту в Україні: функціонально-структурний аспект: автореф. дис. канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 [Електронний ресурс] / Л. А. Жукова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 2007. – 20 с.

2. Клименко Н. Г. Особливості державного управління в умовах надзвичайних ситуацій: теоретичний та історичний аспекти [Текст]: автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.01 [Електронний ресурс] / Н. Г. Клименко; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. 2008. – 20 с.

3. Труш О. О. Структурно-функціональне забезпечення територіального управління запобіганням та ліквідацією надзвичайних ситуацій (на прикладі Управління пожежної безпеки в Харківській області) [Текст]: автореф. дис. канд. наук з держ. управління: 25.00.02 [Електронний ресурс] / О. О. Труш; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон, ін-т. – Х. 2003. – 19 с.

4. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т.2. Організація управління у надзвичайних ситуаціях: / за загальною редакцією В. М. Антонця. – К.: Купріянова, 2007. – 304 с.

5. Карданская Н. Л. Основы принятия управленческих решений (учебное пособие.) / Н. Л. Карданская. – М.: Рус. деловая лит., 1998. – 288 с.

6. Мескон М. Х. Основы менеджмента Пер. с англ. и ред. О. И. Медведь [Текст] / М. Х. Мескон; Издательство: Вильямс, 2009. – 672 с.

7. Державний стандарт України «Безпека у надзвичайних ситуаціях терміни і визначення основних понять ДСТУ 3891-99». – Київ, 1999.

8. План дій органів управління і сил цивільного захисту Вінницької області з запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій.

9. Вовченко С. Д. Досвід дій органів управління та сил цивільного захисту під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, що сталася в кінці 2007 року на магістральному газопроводі «Уренгой – Помари – Ужгород» в Іллінецькому районі Вінницької області. Європа без газу не залишилася / С. Д. Вовченко // Журнал Надзвичайна ситуація: центральне видання МНС України. – 2008. – № 2. – С. 26–27.

10. Розпорядження голови Вінницької обласної державної адміністрації від 18 листопада 2010 року № 526 «Про обласну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій».

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 черв. 2002 р. № 843 «Про затвердження Загального положення про спеціальну Урядову комісію з ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і Загального положення про спеціальну комісію з ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру регіонального, місцевого та об'єктового рівня» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.

12. Закон України від 14 грудня 1999 року № 1281-XIV «Про аварійно-рятувальні служби» / [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.

13. Організація управління у надзвичайних ситуаціях [Текст]: методичні рекомендації (МНС України). – Київ-2007, 124 с.

14. Постанова КМУ від 19.08.02р. № 1201 «Про затвердження положення про штаб з ліквідації НС техногенного та природного характеру» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.

15. Кнорринг В.И. Искусство управления (Ученик) / В. И. Кнорринг. – М.: Изд БЕК, 1997. – 288 с.

16. Кнорринг В. И. Теория, практика и искусство управления. Учебник для вузов по специальности «Менеджмент» / В. И. Кнорринг; изд. – 2-е, изм. и доп. – М.: Издательство НОРМА (Издательская группа НОРМА-ИНФРА о М), 2001. – 528 с.

УДК 353.332.1

Валентина Воловник

У статті розглядаються логістичний і особистісно-орієнтований науково-методологічні підходи до забезпечення ефективності системи управління регіональним розвитком. Надається їх теоретичне обґрунтування. Виокремлюються принципи побудови регіональних логістичних центрів як практичних інструментів логістичного управління регіональним розвитком, зокрема з використанням ЛІН-технологій.

Ключові слова: регіональний розвиток, логістичний підхід, особистісно-орієнтований підхід, ефективність системи управління, ЛІН-технологія.

✎ У державних постановах і документах неодноразово була обґрунтована необхідність зміни парадигми управління в Україні, впровадження концепції сталого розвитку країни та її регіонів, підвищення раціональності управлінських рішень, спрямованих на розв'язання основних завдань щодо забезпечення ефективності управління регіональним розвитком, які стосуються насамперед розбудови системи соціально-економічного зростання регіону, раціонального використання і збереження його природних ресурсів для задоволення потреб не тільки нинішнього, а й наступних поколінь українців.

На думку багатьох учених, зазначені проблеми і виклики сьогодення потребують поглиблення наукової обґрунтованості управлінської парадигми [2; 3; 4; 10; 12; 18]. Парадигма в сучасній науці розглядається як певна система знань, методологія чи теорія, до якої входять визнані всіма науковими досягнення, що протягом певного часу дають модель постановки проблем та шляхи їх вирішення [14, с. 154]. Так, відомий економіст Джованні Досі відзначив, що саме наукові прориви виступають рушійною силою інновацій.

З іншого боку, як зазначено в концепції Державної цільової програми розвитку державної служби на період до 2016 року, головною проблемою сьогодні є те, що недостатньою мірою застосовуються сучасні технології управління людськими ресурсами, відсутні єдині

© Воловник В.Є., 2012.

управлінські стандарти в усіх органах виконавчої влади центрального та місцевого рівня, однією з причин чого визначено недостатнє застосування наукових підходів, результатів наукових досліджень для управління ресурсами [17].

Отже, пошук, обґрунтування і дослідження науково-методологічних підходів до управління регіональним розвитком з метою забезпечення його ефективності вбачається актуальним і доцільним.

Аналіз наукової літератури засвідчив, що в якості інструментів забезпечення ефективності управління використовуються різні наукові підходи: системний, діяльнісний, компетентісний, акмеологічний, культурологічний, гуманістичний, а також відносно нові підходи: особистісно-орієнтований, синергетичний, логістичний і підхід з позицій оцінки якості життя в регіоні [2; 3; 5; 8; 10; 18]. Так, В. Б. Артеменко, досліджуючи проблеми ефективності регіонального розвитку на основі підходу з позицій оцінки якості життя в регіоні, запропонував систему критеріїв – індикаторів та їх статистичних показників, що дозволила встановити оцінки якості соціальної сфери України, проте сутність поняття якості життя і підходи до її підвищення в регіоні автором не досліджувалися [2]. А. В. Губа визначив низку концептуальних підходів до формування культури управління за теоретико-методологічним і методико-практичним рівнями на сучасному етапі розвитку. Проте, особистісно-орієнтований і логістичний підходи до управління залишилися поза увагою автора [8].

Аналіз проблемних питань сучасної теорії управління регіональним розвитком дозволив встановити, що забезпечення його ефективності висуває нагальну потребу в розробці й обґрунтуванні механізмів ситуаційного управління, коли управлінські рішення потрібно приймати залежно від конкретної ситуації в режимі реального часу, і навіть у наномасштабі, оскільки часто доводиться враховувати ситуацію окремої людини [2; 3; 9; 10; 14; 20]. Розв'язання цих проблем автор убачає в комплексному застосуванні особистісно-орієнтованого і логістичного підходів до управління регіональним розвитком загалом і розвитком людських ресурсів у регіоні зокрема.

Отже, метою даної статті є дослідження науково-методологічних підходів – логістичного і особистісно-орієнтованого – як інструментів забезпечення ефективності управління регіональним розвитком, та їх застосування в сучасний період, складність якого постійно зростає у зв'язку зі збільшенням кількості учасників процесів управління регіональним розвитком.

На думку автора, логістичний підхід або підхід з позицій регіональної логістики полягає у використанні логістичних принципів і концептуальних положень, методів, організаційних форм, технологій і технологічних прийомів регіональної логістики для вдосконалення побудови системи управління регіональним розвитком, організації потокових процесів у внутрішньому і зовнішньому відносно певної регіональної логістичної системи господарському середовищі [5].

Як відомо, концепція логістики – це система поглядів на раціоналізацію господарської діяльності шляхом оптимізації потокових процесів. Відтак, концепція регіональної логістики – це система поглядів на раціоналізацію управління господарською діяльністю регіону шляхом оптимізації потокових процесів у регіональних системах з метою забезпечення конкурентоспроможного розвитку регіону. Причому в регіональній логістиці розглядаються не тільки матеріальні і супутні їм інфор-

маційні, фінансові та потоки послуг, але й потоки людей, кадрові, правові потоки.

Основними причинами розвитку логістики вчені вважають: енергетичну кризу 70-х років ХХ сторіччя, яка спонукала до пошуку нетрадиційних шляхів зниження витрат, зокрема логістичних (витрат на зберігання запасів, збут, постачання, транспортування і т. ін.); перехід від ринку продавця до ринку споживача (від «концепції виробництва» до «концепції маркетингу»), що призвело до різкого підвищення конкуренції та спонукало шукати нові шляхи забезпечення конкурентних переваг за рахунок зниження собівартості шляхом раціоналізації логістичних операцій та поліпшення якості постачання (логістичний сервіс); здобутки науково-технічного прогресу, насамперед у засобах зв'язку й інформатики, зокрема комп'ютеризація управління, яка дозволила ефективно контролювати всі основні й допоміжні процеси сфери виробництва і розподілу; розробку теорії систем і теорії компромісів [1; 7; 16].

Сучасні дослідники у сфері регіональної логістики (В. Губенко, Р. Ларіна, В. Лівшиць, О. Мороз, І. Ташбаєв та ін.) вважають, що використання концепції логістики в управлінні регіональним розвитком дозволить враховувати при прийнятті господарських рішень потреби, стан та динаміку попиту і кон'юнктури ринку регіону, характер розвитку міжрегіональних зв'язків та надавати умови для максимального пристосування регіонального виробництва до потреб ринку, і стверджують, що влада повинна не тільки бути ознайомленою з логістикою, але й використовувати логістику для управління; і передусім потрібно застосувати логістику для управління регіональним розвитком насамперед у соціальному спрямуванні (освіта, медицина тощо) [9; 10; 13; 15; 20]. В. Лівшиць визначив сучасну логістику як благородний сплав влади та бізнесу [14].

Регіональна логістика, як і так звана місто-логістика, розглядається як комплекс логістичних рішень, дій, процесів, спрямованих на оптимізацію управлінських рішень адміністрації регіону (міста), потоків матеріалів, транспортних засобів, людей, знань, енергії, фінансів, інформації в рамках підсистем регіону (міста) та його інфраструктури. Її метою є задоволення потреб населення регіону (міста); раціональна організація в часі й просторі матеріального і соціального потоків, що забезпечить максимальну орієнтацію всієї виробничо-господарської діяльності підприємств регіону на задоволення потреб населення [9; 13; 15].

Виходячи з цього, можна дійти висновку, що регіональні логістичні системи є складними стохастичними (ймовірнісними) системами. Це обумовлюється інтегральною взаємодією і взаємозалежністю багатьох чинників, що впливають на формування цих систем, насамперед наявністю великої кількості різного роду і/або профілю регіональних логістичних потоків, отже, й учасників процесу управління та логістичних посередників і складної взаємодії між ними. Збільшення кількості учасників процесів управління регіональним розвитком обумовлюється й тим, що сьогодні практично немає правових перешкод у залученні регіональної громади до участі в управлінні справами місцевого рівня, хоча реалізація цього права буксує, зокрема, з причин низької інформаційної грамотності, необізнаності громадян з цих питань. Важливим чинником є й відсутність достатньо повної інформації для оптимізації зазначених регіональних логістичних потоків. Все це утруднює впровадження логістичного підходу і формування системи логістичного управління регіональним розвитком, адже

ймовірнісний характер процесів у такій стохастичній системі обумовлює введення при їх дослідженні різного роду припущень, а це, у свою чергу, означає можливість того, що реальні процеси в конкретних регіональних системах можуть пройти інакше.

Загалом регіональні логістичні системи можуть розвиватися у формі регіональних логістичних центрів, регіональних та міжрегіональних оптових торговельних посередників, регіональних складів загального користування, великих посередницьких логістичних компаній.

На думку Р. Р. Ларіної, регіональна логістична система являє собою територіальну організацію сфери товарообігу, де відбувається погодження інтересів виробників та споживачів, на основі поєднання зусиль різних одиниць, виробляючих товари і послуги, з метою оптимізації фінансових, матеріальних і трудових ресурсів, які використовує регіон для реалізації своїх економічних цілей. А для того, щоб сучасна концепція логістики сприяла підвищенню ефективності в системі управління регіональним розвитком, необхідно забезпечити наступні умови: тісний зв'язок логістики з корпоративною стратегією; досконалу розробку логістичних операцій, які здійснюються в межах регіону; урахування прибутку від використання логістики в системі фінансових показників регіону; вдосконалення переміщення матеріальних потоків в межах регіону; наявність необхідної інформації й сучасні технології її обробки; ефективне управління трудовими ресурсами регіону; визначення оптимального рівня логістичного обслуговування [13; с. 10; 30]. Проте, й забезпечення зазначених умов не вирішує повною мірою такі управлінські проблеми, як створення усталеної ефективної системи управління, поєднання принципів централізації та самостійності учасників економічної і соціальної діяльності в регіоні, залучення їх до взаємовигідного партнерства на засадах логістичного принципу компромісів.

Необхідність упровадження логістичного підходу до забезпечення ефективності управління регіональним розвитком і соціального спрямування регіональної логістики обумовлюється, на думку дослідників, тим, що зі створенням інформаційного суспільства (інтернет, мобільний зв'язок, зростання транспортної мобільності населення та ін.) може виникнути нестабільність у суспільстві або в окремих регіонах, адже швидкий збір учасників будь-яких акцій дуже просто забезпечується СМС-повідомленнями [14; 20].

Впровадження логістичного підходу в систему управління регіональним розвитком для забезпечення її ефективності дозволяє вирішувати управлінські проблеми такого рівня шляхом використання логістичної ЛІН-технології в управлінні, яка потенціально спроможна стабілізувати неусталені й нестабільні соціально-виробничі системи.

ЛІН-технології (lean production, lean manufacturing – англ. lean – «худий, стрункий, без жиру») – це технології бережливого виробництва, яке передбачає залучення до процесів оптимізації бізнесу кожного співробітника і максимальну орієнтацію на споживача і відповідно точкою якого є цінність для споживача, що створюється виробником у результаті виконання низки послідовних дій і розглядається як корисність, що має продукт з точки зору клієнта. ЛІН-технологія – це концепція управління, що заснована на неухильному прагненні до усунення всіх видів утрат, якими вважається будь-яка дія, котра споживає ресурси, але не створює цінності для споживача [1; 6; 7; 11; 16]. Такими втратами, на думку голови ради директорів компанії «Toyota» Тайїті Оно і керівни-

ка компанії «Optiprise Inc.» Джеффри Лайкера, є втрати внаслідок перевиробництва, зайвих етапів обробки, непотрібного транспортування та переміщень, зайвих запасів, випуску дефектної продукції, втрати часу через чекання, а також втрати внаслідок нереалізованого творчого потенціалу людських ресурсів [12].

Використання, за логістичним підходом, ЛІН-технологій в управлінні регіональним розвитком має сприяти формуванню усталеної системи управління, здатної забезпечити ефективність регіонального розвитку.

З іншого боку, аналіз логістичних ЛІН-технологій свідчить про їх спрямованість на конкретного споживача, орієнтацію на особистість, на її власну оцінку цінності, корисності продукту або послуги; відтак, впровадження ЛІН-технологій в управління потребує використання особистісно-орієнтованого підходу до забезпечення ефективності управління регіональним розвитком.

Особистісно-орієнтований підхід до управління в регіоні полягає у пріоритеті розвитку особистості, у створенні в регіоні необхідних і достатніх умов для її саморозвитку і самовдосконалення на основі самоорганізації, самовиховання і самоосвіти, що має забезпечити ефективний розвиток людських ресурсів регіону.

У сфері управління особистісно-орієнтований підхід виступає основою того самого ситуаційного нано-макроуправління, коли управлінські рішення приймаються в режимі реального часу і не тільки залежно від конкретної ситуації, а й навіть з урахуванням ситуації окремої людини. Відповідно, ЛІН-технологія виступає головним механізмом реалізації означеного ситуаційного управління регіональним розвитком.

Отже, за допомогою ЛІН-технологій як механізмів ситуаційного управління комплексно реалізуються логістичний і особистісно-орієнтований підходи до управління регіональним розвитком, і їх інтегральна взаємодія, створюючи ефект синергії, забезпечує ефективність системи управління в регіоні.

У цьому контексті дуже важливим для забезпечення ефективності управління регіональним розвитком загалом і розвитком людських ресурсів зокрема є створення практичних інструментів логістичного управління, в якості яких можуть виступати зазначені вище регіональні логістичні центри. Адже, як відомо, регіон (місто, мегаполіс) є утворенням з високою концентрацією множини логістичних потоків: транспорту, торгівлі, фінансів, менеджменту, політики, культури, адміністрації, енергії, води, відходів та ін. Управляти таким утворенням без регіонального логістичного центру (РЛЦ) неможливо. Серед основних завдань таких РЛЦ буде і використання логістичної ЛІН-технології в управлінні. Це потребує організації підготовки фахівців у напрямку соціальної логістики, які будуть також спеціалістами у відповідних зазначених регіональним логістичним потокам сферах людської діяльності.

Реалізація логістичного підходу в управлінні регіональним розвитком для забезпечення його ефективності обумовлює поетапну побудову регіональних логістичних центрів як практичних форм розвитку логістичних систем регіонів на базі низки логістичних принципів, комплекси яких виділялися багатьма вченими [1; 7; 13; 15; 16]. На думку автора, для спрощення їх практичного використання при побудові регіональних (міських) логістичних центрів з метою підвищення ефективності управління регіональним розвитком слід виокремити загальні логістичні принципи, характерні для логістики будь-якого рівня (мікро-, мезо-, макро-, глобального), але особливо важливі для створення регіональних ло-

гістичних центрів; і нові, специфічні принципи, характерні саме для регіональних логістичних систем (РЛС).

До загальних принципів побудови РЛС належать такі відомі наукові принципи, як: принцип системного підходу, що виявляється в розгляді всіх елементів РЛС як взаємопов'язаних і таких, що взаємодіють для досягнення єдиної мети управління, відповідно чому оптимізується функціонування не окремих елементів, а всього комплексу РЛЦ у цілому; принцип тотальних витрат, тобто врахування всієї сукупності витрат управління потоковими процесами в усій РЛС та її оптимізація, одним із критеріїв якої (але не завжди головним, на відміну від мікрологістичних систем окремих підприємств) є мінімум цих витрат; принцип глобальної оптимізації, критерії якої повинні відповідати меті РЛС – задоволенню потреб населення регіону; принцип TQM (Total Quality Management) – забезпечення надійності функціонування і високої якості роботи кожного структурного елемента РЛС для забезпечення якості товарів і послуг, що поставляються населенню, насамперед у галузі освіти та медицини; принцип моделювання й інформаційно-комп'ютерної підтримки, без чого нині практично неможлива реалізація логістичного менеджменту в регіоні з комплексом забезпечувальних підсистем (технічної, технологічної, економічної, маркетингової, рекламної, організаційної, правової, кадрової, соціальної, політичної, екологічної та ін.); принцип логістичної координації й інтеграції, який передбачає досягнення узгодженої, інтегральної участі всіх ланок РЛС від її початку і до кінця в управлінні потоками при реалізації мети РЛС; принцип екологічної відповідності, застосування якого доцільно в комплексі із зазначеним вище принципом логістичної координації й інтеграції, адже логістичні господарські ланцюжки (постачальники – підприємства – виробники – посередники – споживачі) в регіоні формуються в основному стихійно і потребують регулювання та координування, зокрема щодо відповідності екологічним вимогам з охорони довкілля, ресурсозберігаючим технологіям, ергономічним, соціальним вимогам організації праці. Ці функції може виконувати регіональний логістичний центр в місцевих органах виконавчої влади.

До специфічних принципів побудови РЛС можна віднести принципи, які враховують економічні, демографічні, соціальні та екологічні чинники даного регіону в їх комплексному взаємозв'язку, що визначає загальний соціально-економічний потенціал регіону, ступінь його внутрішньої та зовнішньої відкритості, а саме: принцип регіонального розміщення виробництва в регіоні, який передбачає наближення виробництва, насамперед матеріало- та енергомістких, до джерел сировини, палива, води та енергії, з одного боку, і до ринків збуту, з іншого, особливо щодо низькотранспортабельної продукції, уникнення зустрічних міжрегіональних перевезень, складських перевалок тощо; принцип цілісності РЛС, її незалежності від обсягу і/або структури потоків у регіоні; принцип забезпечення конкурентоспроможності регіону, який наголошує як на підтримці певного рівня його закритості для конкурентів, так і на підвищенні гнучкості РЛС та швидкості її реагування на коливання внутрішніх і зовнішніх стохастичних чинників РЛС (зміни ринкової ситуації, попиту на кінцеву продукцію в регіоні, зміни умов поставок або закупівель матеріальних ресурсів, варіації транспортних маршрутів і тарифів, стрибки інфляції тощо), на збільшенні частки інноваційної підприємницької діяльності в регіоні, в тому числі побудови технопарків і бізнес-інкубаторів, підтримки їх органами місцевої влади.

До специфічних принципів побудови РЛЦ можна також віднести принципи, на яких базується ЛІН-технологія, що реалізується РЛЦ. Передусім, це принцип «точно в термін» (just-in-time) або «0 запасів», за яким синхронізуються процеси постачання ресурсів у необхідній кількості й на той момент, коли ланки РЛС їх потребують, і принцип автономізації (autonomation) або автоматизації з використанням інтелекту, відомий як «дзідока» □ вбудовування якості, який виключає перевиробництво і дефектну продукцію в даній РЛС; а також комплекс принципів бережливого виробництва: визначення цінності конкретного продукту, потоку створення цінності для нього, неперервності руху цього потоку, витягування продукту споживачем, прагнення до досконалості та інші принципи: високої якості (0 дефектів, здача з першого подання, розв'язання проблем у джерел їх виникнення), гнучкості, тривалих відносин з замовником (на основі поділу ризиків, витрат та інформації).

За умов комплексного застосування логістичного й особистісно-орієнтованого підходів до управління регіональним розвитком, статусу основоположного принципу побудови РЛС також набуває принцип саморозвитку людських ресурсів регіону, який підкреслює соціальну спрямованість РЛС і її здатність до отримання синергетичного ефекту щодо підвищення ефективності управління регіональним розвитком шляхом неперервного самооновлення людських ресурсів регіону через самонавчання за концепцією «Навчання впродовж всього життя» і подолання суперечностей свого розвитку зусиллями кожного суб'єкта регіональних логістичних процесів.

Зауважимо, що за законами синергетики, в системах і процесах, які саморозвиваються, спостерігається узгоджена поведінка елементів, зростає ступінь упорядкування, тобто зменшується ентропія, але в них необхідно підтримувати стан усталеності, а не режим загострення, адже, згідно з законом підкорення, флуктуація, яка розвилась раніше, підкорює собі інші [21].

З іншого боку, кризові явища в економіці й політиці, що спостерігаються в останні роки, відповідають, з позицій синергетики, проходженню суспільства через точку галуження і наголошують на необхідності гнучкого пристосування людей до умов, що швидко змінюються, формування і розвитку професійної мобільності людських ресурсів регіону на основі самонавчання і самовиховання потрібних для цього особистісних якостей.

Виходячи з цього, комплексна реалізація за допомогою ЛІН – технологій як механізмів ситуаційного управління логістичного й особистісно-орієнтованого підходів в системі управління регіональним розвитком спрямовує цю систему на створення таких умов, які є необхідними і достатніми для саморозвитку людських ресурсів регіону, і забезпечити ці умови означає система управління повинна раніше, ніж під якимось іншим впливом в регіоні сформуються протилежні тенденції. Адже праця кожної особистості є частиною єдиного процесу регіонального розвитку, і вона сама зможе розвинуватися і ефективно працювати, якщо її діяльність буде відповідати напрямкам ефективного розвитку регіону.

✎ Досліджено логістичний і особистісно-орієнтований науково-методологічні підходи як інструменти забезпечення ефективності управління регіональним розвитком. Встановлено, що їх комплексне застосування реалізується за допомогою логістичної ЛІН-технології, що виступає механізмом ситуаційного управління регіональним розвитком, впровадження якого в систему управління в регіоні дозволить підвищити її

ефективність за рахунок ефекту синергії від інтегральної взаємодії даних науково-методологічних підходів. Практичними інструментами логістичного управління в регіонах виступають регіональні логістичні центри. Визначено й охарактеризовано основні принципи побудови регіональних логістичних систем і центрів.

Література.

1. Антошкіна Л. І. Логістика. Курс лекцій: навч. посібник / Л. І. Антошкіна, В. І. Амелькін, К. М. Шило. – Донецьк: Юго-Восток, 2008. – 203 с.
2. Амоша О. Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та рішення / О. Амоша // Економіст. – 2005. – № 6. – С. 28–32.
3. Артеменко В. Б. Комплексне оцінювання ефективності соціально-економічного розвитку регіонів на основі критеріїв якості життя населення / В. Б. Артеменко // Регіональна економіка. – 2005. – № 3. – С. 84–93.
4. Буркинський Б. В. Регіональна промислова політика / Б. В. Буркинський, Є. Ф. Степаненко // Вісник Академії економічних наук України. – 2004. – № 1. – С. 3–9.
5. Воловник В. Є. Логістичний підхід як інструмент підвищення ефективності в системі управління регіональним розвитком / В. Є. Воловник // Матер. Всеукраїнської наук.-практ. конференції за міжнародною участю «Сучасні тенденції розвитку публічного управління: теорія та практика». – Одеса: ОРІДУ НАДУ при Президентіві України, 2012. – С. 223–225.
6. Вумек Дж. П. Бережливе виробництво. Як избавитись от потерь і добитись процветания вашей компании / Вумек Джеймс П., Джонс Даниел Т. – М.: «Альпина Паблішер», 2011. – С. 8–19.
7. Гаджинский А. М. Логистика : учебник / А. М. Гаджинский. – [11 изд.]. – М. : Изд.-торг. Корпорация «Дашков и К», 2005. – 432 с.
8. Губа А. В. Характеристика складових управлінської культури в освіті / А. В. Губа // Педагогіка і психологія: Наук.-теор. та інформац. журнал АПН України. – К.: «Педагогічна преса», 2008. – № 3–4(60-61). – С. 107–116.
9. Губенко В. К. Городская логистика муниципально-го района / В. К. Губенко, А. А. Лямзин // Вісн. Приазов. держ. техн. ун-ту. – 2009. – Вип. 19. – С. 271–275.
10. Данилишин Б. М. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка України / Б. М. Данилишин, Д. В. Клиновий, Т. В. Пепа; за наук. ред. Б. М. Данилишина. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 688 с.
11. Крикавський Є. В. Логістика: компендіум і практикум. Навчальний посібник / Є. В. Крикавський, Н. І. Чурай, Н. В. Чернописька. – К., Кондор, 2009. – 340 с.
12. Лайкер Дж. Дао Toyota: 14 принципів менеджмента вующої компанії мира / Джеффри Лайкер – М.: «Альпина Паблішер», 2011.
13. Ларіна Р. Р. Теоретико-методологічні основи формування регіональних логістичних систем: дис. ... докт. економ. наук : 08.10.01 / Ларіна Рена Рінатівна. – Донецьк, 2005. – 485 с.
14. Лившиц В. Логистика и власть / Влад Лившиц // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.proza.ru/2007/01/28-273>.
15. Мороз О. Д. Об'єкт, предмет та принципи регіональної логістики / О. Д. Мороз // Зб. Луцького нац. техн. ун-ту. – Луцьк, 2010. – С. 75–84.
16. Пономарьова Ю. В. Логістика : навчальний посібник / Ю. В. Пономарьова. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 192 с.

17. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку державної служби на період до 2016 року» від 27 червня 2012 р. № 411-р.

18. Семиноженко В. П. Інноваційні перспективи України / В. М. Гецц, В. П. Семиноженко. – Харків: Константа, 2006. – 272 с.

19. Словник-довідник з професійної педагогіки / За ред. А. В. Семенової. – Одеса: Пальміра, 2006. – 272 с.

20. Ташбаев Ы. Е. Актуальные вопросы и тенденции развития логистики / Ы. Е. Ташбаев // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.iteam.ru/discussions/article_2701/msg_1452.

21. Хакен Г. Синергетика : монографія / Г. Хакен; [пер. с нем.]. – М.: Мир, 1980. – 404 с.

УДК 35.077:336.14

Олександр Гордієнко

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ПРОЦЕСІ ОСВОЄННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

В статті розглядаються питання ефективності використання бюджетних коштів. Наведені дані аудиторських перевірок Рахункової Палати України в динаміці років та зазначені втрати державного бюджету від прийняття необґрунтованих управлінських рішень.

Ключові слова: управлінські рішення, ефективність використання бюджетних коштів; втрати державного бюджету.

Головною метою державного управління та соціально-політичного інституту є максимальне забезпечення добробуту населення та сприяння його самореалізації. Досягнення цього відбувається завдяки управлінським рішенням, які є важливою функцією державної служби. Саме якість державних управлінських рішень обумовлює або добробут людей, або їх негаразди. Прийняття неефективних управлінських рішень є сьогодні однією з основних проблем і задачею удосконалення системи державного управління, оскільки визначальним фактором є якість прийнятих, а не технології реалізації основних функцій управління. В умовах розвитку демократичного суспільства питання підвищення якості та ефективності управлінських рішень на всіх етапах від прийняття, розробки та реалізації, поряд з оперативністю набувають особливої актуальності [1, с. 4].

Проблеми прийняття ефективних управлінських рішень порушували у своїх працях науковці, які є засновниками теорії менеджменту організації. Проте, поступово розширився перелік науковців, які зацікавилися цією проблематикою в органах державної влади. Так, В. Д. Бакуменко [2] у своїх дослідженнях розглядав теоретичні засади державно-управлінських рішень, А. О. Дегтяр [4] акцентував увагу на їх інфор-

Постановка проблеми

Аналіз останніх досліджень і публікацій